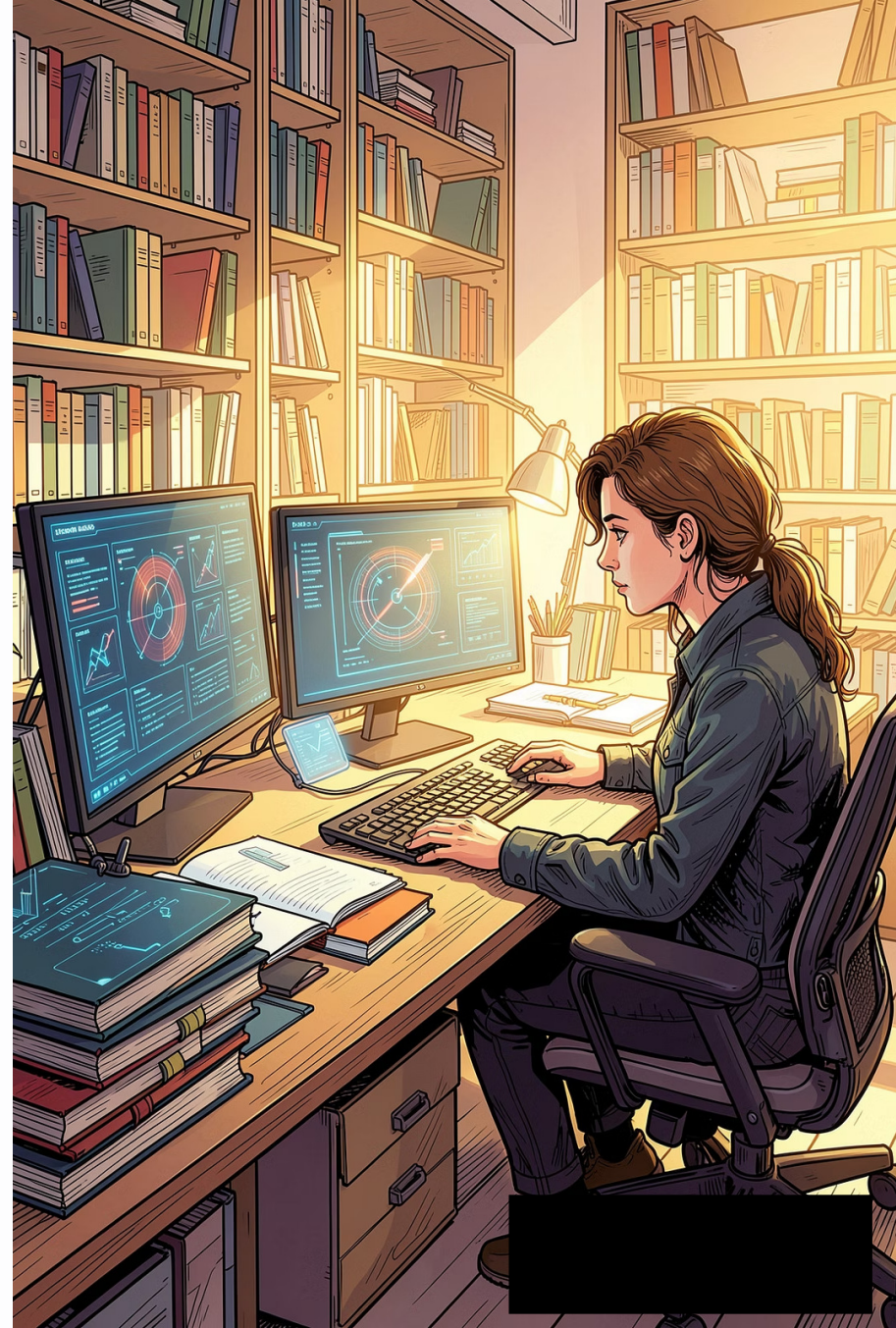

Штучний інтелект як помічник бібліотекаря

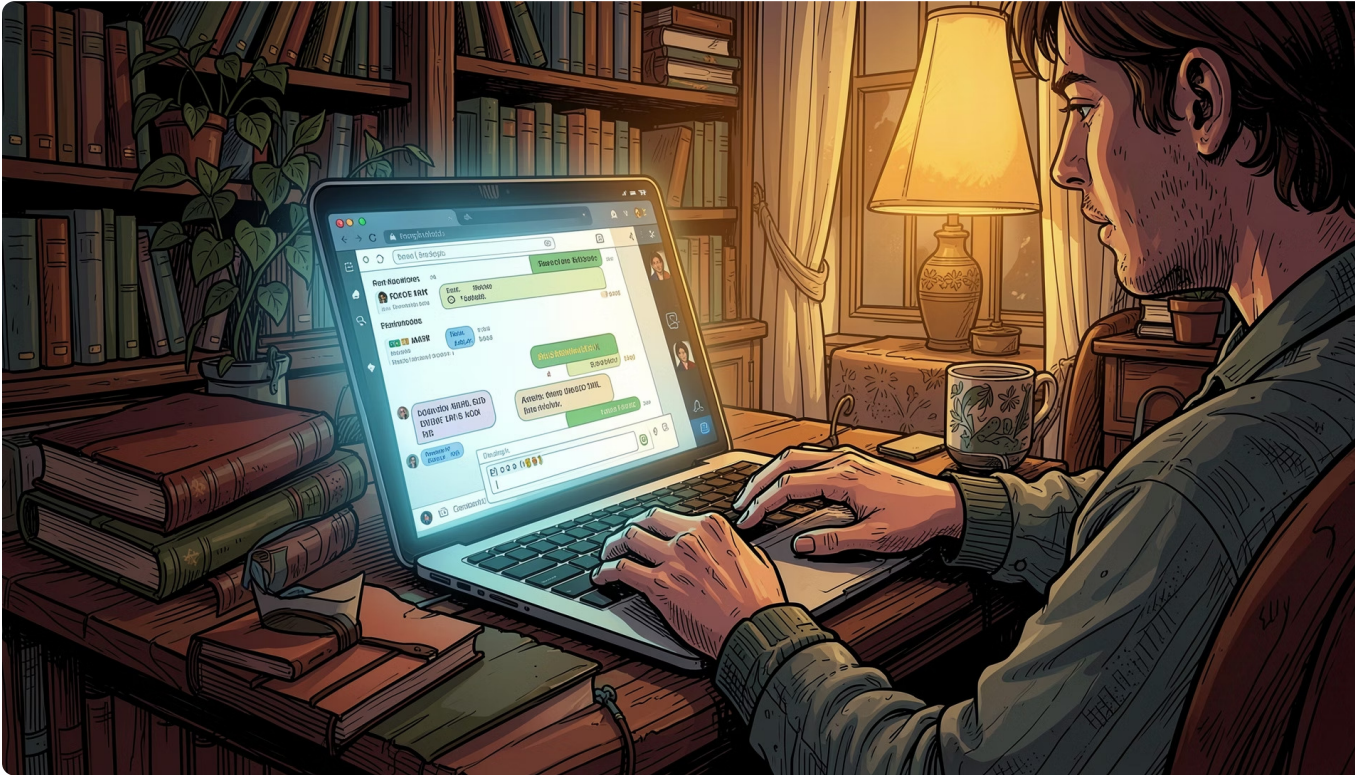
Сучасні цифрові можливості для освітянських бібліотек

«ШІ не замінює бібліотекаря. Але бібліотекар, який використовує ШІ, працює швидше та має більше цифрових можливостей».

Бурмака Алла Сергіївна, доктор філософії (PhD), в.о. завідувач відділу науково-освітніх інформаційних ресурсів і методичного супроводу освітянських бібліотек ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського

ChatGPT — універсальний помічник

ChatGPT допомагає бібліотекарям:

- Створювати контент
Анонси, сценарії, програми заходів, ідеї для виставок
- Адаптувати тексти
Під різні аудиторії: сайт, Facebook, Telegram, розсилки
- Аналізувати документи
Виділяти ключові ідеї з великих PDF та статей

ChatGPT: важливий акцент

Основа, а не готовий документ

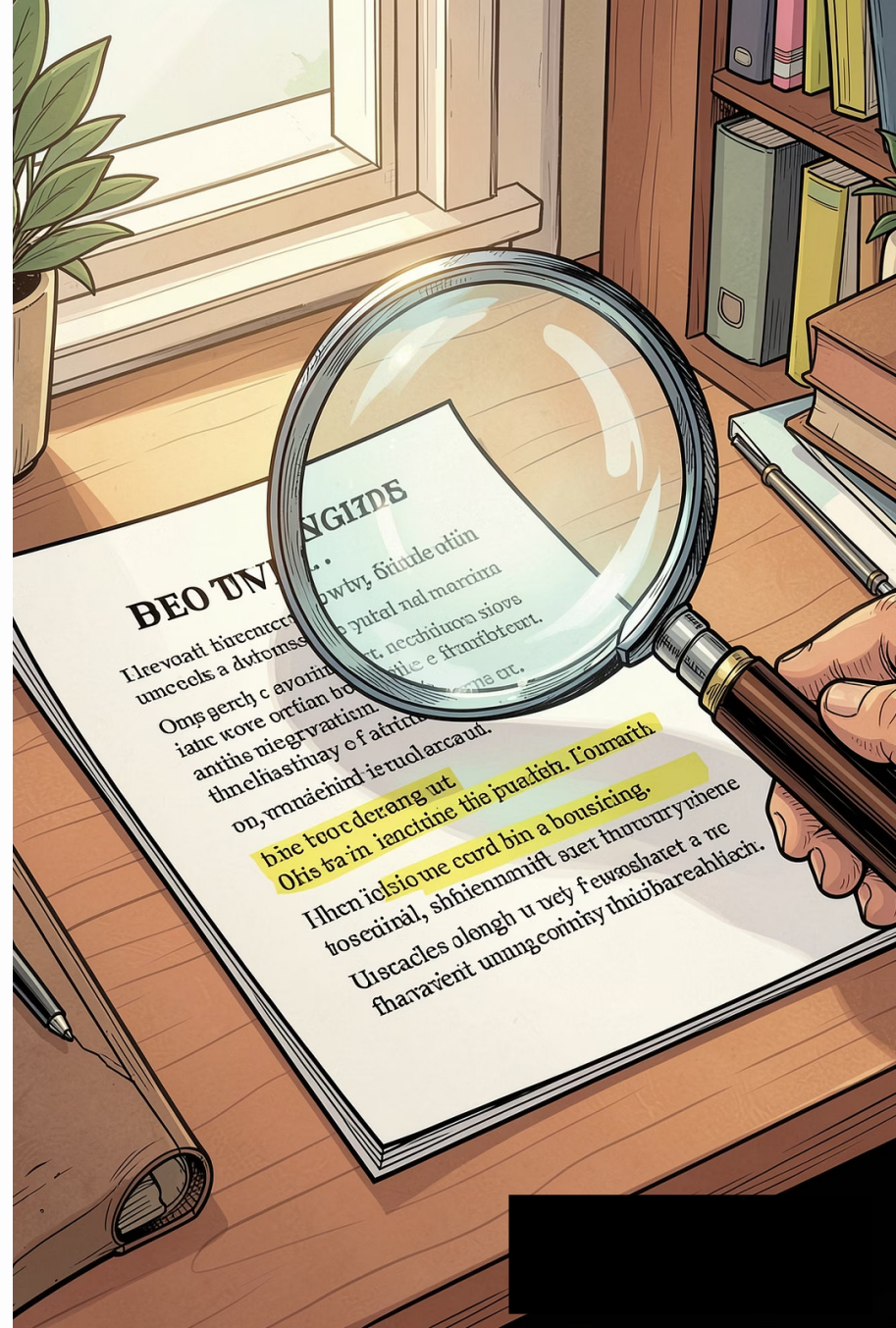
ChatGPT швидко створює чернетку — бібліотекар її професійно доопрацьовує.

Один текст — різні формати

За секунди адаптуйте матеріал для Facebook, Telegram, молоді чи науковців.

Перевірка — обов'язкова

ШІ може помилятися та вигадувати джерела. Бібліотекар відповідає за якість інформації.

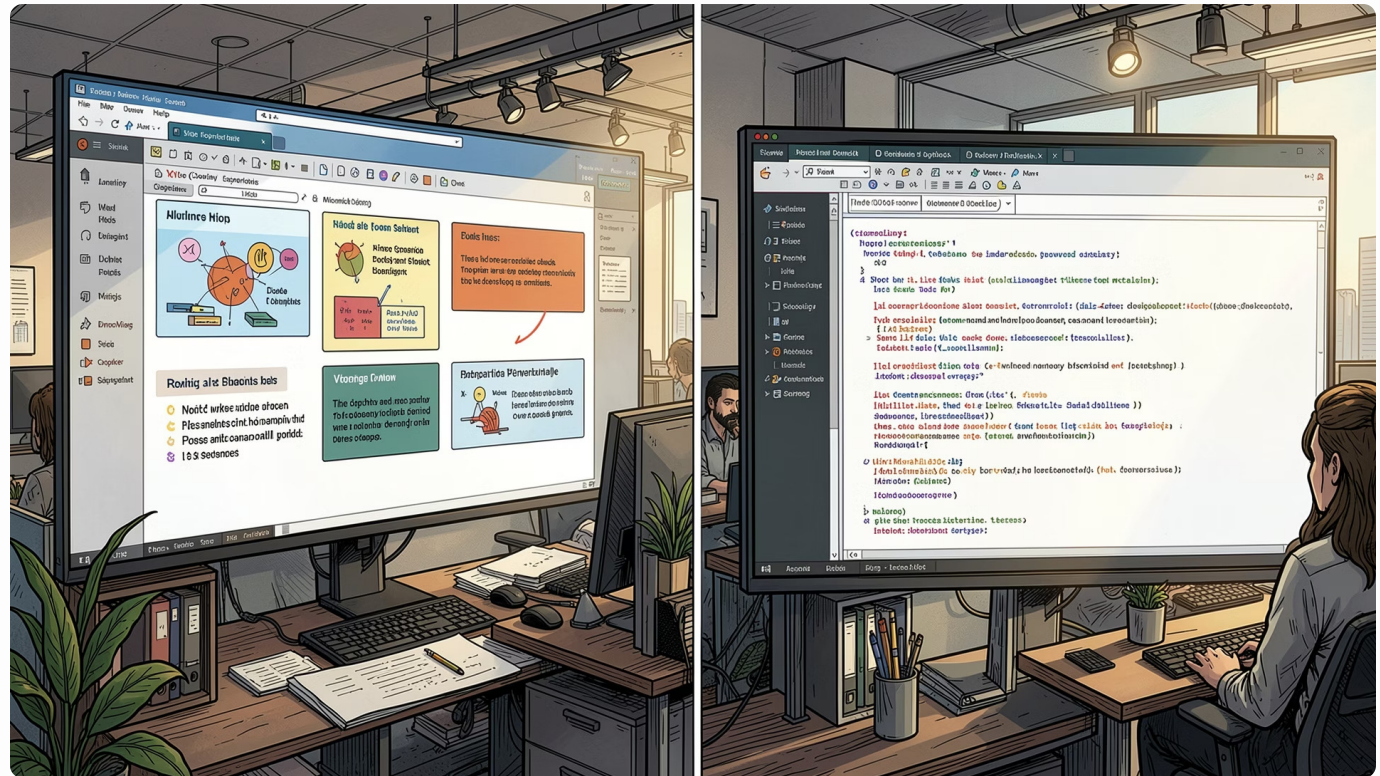
Gamma та JustDone — структура і текст

Gamma

Автоматично створює структуру, розподіляє матеріал, підбирає дизайн. Базова презентація — за 2–3 хвилини. Ідеально для конференцій, уроків, виставок.

JustDone

Перепишує, скорочує, офіційно оформлює тексти. Корисний для анонсів, листів, соцмереж та адаптації матеріалів під різні аудиторії.

my.plag.com.ua — академічна доброчесність

Український сервіс для перевірки текстів на збіги та оригінальність. Актуальний в епоху ШІ-генерованого контенту.

Для кого

Студенти, педагоги, молоді науковці
— перед поданням робіт

Роль бібліотекаря

Допомогти перевірити текст,
пояснити цитування та оформлення
посилань

Важливо

Система показує текстові збіги —
остаточний аналіз робить людина

CapCut — ШІ для відео

Сьогодні бібліотека працює не лише з текстом. Короткі відео, reels та промоційний контент — важлива частина цифрової комунікації.

AI Cut

Автоматично виділяє найцікавіші моменти з довгого запису

Auto Captions

Додає субтитри автоматично

AI Script

Генерує сценарій для відео

Адаптація

Готує відео для Facebook та Instagram

Suno — музика за допомогою ШІ

Suno створює музику та пісні за текстовим описом — і зазвичай викликає найбільше емоцій у аудиторії.

Приклад запиту: «Створи сучасну українську пісню про бібліотеку, знання та освіту».

Застосування: музичний супровід відео, промоційні ролики, онлайн-виставки, культурні заходи.

 Уважно ставтеся до авторського права та умов використання AI-контенту в публічному просторі.

Інші корисні ШІ-інструменти

Canva AI

Афіші, сертифікати, банери, презентації

Perplexity

Швидкий пошук із посиланнями на джерела

Napkin AI

Автоматичне створення схем і візуалізацій

NotebookLM

Робота з великими документами, короткі підсумки

ElevenLabs / HeyGen

Озвучування текстів та AI-аватари для відеопрезентацій

DALL·E / Midjourney

Генерація ілюстрацій і візуальних матеріалів

Головні ризики використання ШІ

РИЗИКИ ТОЧНОСТІ

ПОМИЛКИ ТА ВИГАДКИ

НЕДОСТОВІРНІ ДЖЕРЕЛА

КОПІРАЙТ ТА ЕТИКА

ПОРУШЕННЯ АВТОРСТВА

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Попри всі можливості, бібліотекар залишається головною людиною, яка:

- ☐ Перевіряє достовірність
Критично оцінює кожен результат ШІ
- ☐ Дотримується доброчесності
Забезпечує академічну та інформаційну відповідальність
- ☐ Відповідає за якість
Саме це є проявом професійної компетентності

Висновок

Штучний інтелект скорочує рутину, допомагає створювати контент і відкриває нові можливості для популяризації бібліотеки.

«У сучасному цифровому середовищі особливу цінність має не просто доступ до інформації, а вміння її критично оцінювати, структурувати та професійно використовувати. І саме це залишається ключовою роллю бібліотекаря».

Використовуй

ШІ як робочий інструмент вже
сьогодні

Перевіряй

Критично оцінюй кожен
результат

Розвивайся

Навчайся використовувати ШІ професійно та відповідально

